

lem Kjøbstæderne efter samme arithmetiske Forhold, nemlig med Hensyn til Folketallet, og paa Landet deles de med Hensyn til Hartkornet. Der ere altsaa aldeles simple og klare Regler for Fordelingen; men netop derved synes den mig ved nærmere Betragtning at faae et stereotyp Præg, og vanskeligt at kunne faae Indgang i selve Livet. Nu frygter jeg, efter den indskrænkede Kundskab, jeg har til de locale Forhold, at dersom dette arithmetiske Princip i Tidens Længde bliver consequent gennemført, og ikke modificeret ved et andet, navnlig Hensynet til Formue og Besiddelse, hvor den fandtes, som alt er antydet af en foregaaende aret Taler; jeg siger: at dersom dette arithmetiske Princip bliver staaende ene, vil det lede til mange Ubilligheder og blive meget trykkende i flere Henseender. Jeg vil blot gjøre opmærksom paa een Ting, navnlig, at Fordelingen efter Folketallet mellem de forskellige Kjøbstæder vil gjøre, at Byrden forholdsvis kommer til at hvile trykkende paa de fattige Kjøbstæder. Der ligger navnlig i min Nærhed en Kjøbstad, for hvilken jeg anseer det fordærveligt, om dette Princip skulde udelukkende beholdes, det er Ribe, som har et temmelig stort Antal Indvaanere, og er meget fattig.

Ligeledes, naar vi see hen til en anden Side, til Fordeling efter Hartkornet, da er det bekendt, at Hartkornets virkelige Værdi er paa de forskellige Steder i Landet høist forskjellig, saa man vel kan sige, at der er samme Forskjel mellem Hartkornets Værdi paa de forskellige Steder i Landet, som der f. Ex. er imellem 2 Bygninger her i Kjøbenhavn, af hvilke den ene ligger paa Østergade og den anden i en Udkant af Christianshavn; de kunne gjerne have samme indre Værdi, og samme Assurance-sum, men Beliggenheden gjør, at den ene vel har i Handel og Wandel dobbelt saa stor Værdi som den anden; dette falder vel mindre i Dinene med Hensyn til Hartkornet, fordi Distancen der er større, og jeg maa derfor her gjøre opmærksom paa, at en Ed. Hartkorn i Jyllands skarpe Egne har ofte ikke Halvparten, ja, ofte ikke Tredieparten af Værdi i Handel og Wandel, som Hartkornet paa andre Steder, hvor det er heldigere beliggende, som f. Ex. paa Sjælland og overhovedet paa Dorne; eller

navnligt i Nærheden af Kjøbenhavn. Med Hensyn til Kjøbstæderne, da er denne Ullighed nogenlunde udjævnet derved, at der i enhver enkelt Kjøbstad selv finder Ligning Sted saavel efter Grundtært, som Næring og efter Formue og Leilighed. Der tages altsaa dog tre forskjellige Hensyn ved Ligningens Udfattelse. Rigtig nok udjævnes herved ikke Forskjellen mellem Kjøbstæderne indbyrdes, men dog mellem de forskellige Besiddere i samme Kjøbstad. Hvad derimod angaaer Landet, da gaaer det blotte Hartkorn som den eneste Ligningsnorm gennem det Hele, og Misforholdet synes mig derved at blive mere fremtrædende. Jeg har ikke bemærket dette som nogen Indvending mod den her foreliggende Lov; men jeg har tilladt mig at bemærke det, navnlig fordi jeg troede, at der snarest muligt og saa ofte som muligt burde tydes hen paa, at en saadan Fordeling blot efter Hartkorn eller Folketal, uden at der tillige sees hen til de mere særegne Forhold paa forskellige Steder i Landet, uden at der sees hen til de forskellige Besidderes større eller mindre Evne til at bære disse Byrder, at en saadan arithmetisk Fordeling, siger jeg, vilde, hvis den blev stadigt gennemført, lede til Consequentser, som vilde være fordærvelige.

Grundtvig: Allerede da forleden Dag den ærede Ide Kjøbenhavnste Rigsdagsmænd (Fenger) holdt sin udmærkede Jomfrutale, som tiltrak sig hele Husets Opmærksomhed, og naturligtvis ogsaa min, da kunde jeg imellem det Meget, jeg fandt at billige deri, dog alermindst billige den Glæthed, hvormed Taleren gled over det store, det vigtige Spørgsmaal, om Skattebyrden i Danmark; alt da stod det klart for mig, hvad jeg idag igjen er bleven mindet om, baade ved den foreliggende Lov og ved de Taler, jeg har hørt. Denne Fordeling efter Folketallet, denne Beregning over hvad et Land kan bære efter en Beregning om, hvormed der vilde komme paa hver Krop i Landet, dersom hver Krop betalte ligemeget, er aldeles forkastelig. Da hiint er saa langt fra at være Tilfældet, at der ere mange Kroppe, som, langt fra at betale Noget, meget mere ovenikjøbet maae underholdes, og altsaa falde til Byrde for dem, som virkelig betale Skatten, og, med Hensyn til hvad der i den